

Marie Terezie na Pražském hradě 1717–1780

Královská zahrada / Barokní úpravy

Vrcholně a pozdně barokní úpravy z let 1723–1772

V době vlády císaře Karla VI. (1711–1740), otce Marie Terezie, byla zahrada upravována u příležitosti jeho korunovace českým králem 1723. Později prošla další vrcholně barokní úpravou podle návrhu architekta Františka Maxmiliána Kaňky, v té době již proslulého tvůrce šlechtických zahrad a dvorního stavitele. Jeho podíl na „francouzském“ způsobu utváření zahrady mimo jiné dokládá účast sochaře Matyáše Bernarda Brauna, téměř stálého Kaňkova souputníka a přítele. Braunův ateliér patrně již s velkým podílem Antonína Brauna (synovce) dodal do zahrady v letech 1729–1734 různá sousoší a vázy. Dodnes se dochovala Putti s českými lvy (k jednomu originálnímu vzniklo později druhé coby neobarokní zrcadlová kopie). Dále sousoší Noci (protější alegorická skupina Dne zanikla roku 1757 za pruského bombardování). A také velké vázy, umístěné dnes v arkádě Letohrádku. Vlastní starost o zahradní rostliny byla svěřena Franzi Zinnerovi, již třetímu příslušníku rodiny, která se o Královskou zahradu na Pražském hradě starala. Podobu zahrady známe důvěrně díky výtvarně hodnotnému zaměření z roku 1744 provedenému Johannem Michaelem Ziegelmayermem. V době pruského obležení v roce 1757 lehly popelem dvorní letní divadlo a vedlejší Malá míčovna. Vyhořely také Velká míčovna i Prašný most, poškozen byl skleník, později upravený. Z jeho střední části posléze vznikl altán, který se stal základem rezidence prezidenta republiky v Královské zahradě. Za Marie Terezie byla zahrada obnovena, byly v ní zřízeny jakési čtyři bazény včetně vyhlídkového místa na jižní straně nad dolním Jelením příkopem. Ale již v roce 1772 byly Míčovna i Letohrádek pronajaty k vojenským účelům. Protože na blízkých Mariánských hradbách byla střelnice artilerie, byly v Míčovně uskladněny sedla a postroje.

Text: © Jaroslav Sojka; foto: © Správa Pražského hradu, Jan Gloc